

*Запотоцький Андрій Петрович,
здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування
Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ СВІДКІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ РОЗКРАДАНЬ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Під час розслідування розкрадань у сфері будівництва виникає необхідність у проведенні різних слідчих (розшукових) дій, наприклад огляду місця події, обшуку, накладення арешту на майно, допиту, пред'явлення для впізнання, отримання зразків для експертного дослідження, експертизи з метою встановлення обставин, що підлягають доказуванню тощо.

Специфіка проведення окремих з них, визначається особливістю розкрадань, які в свою чергу досить часто пов'язані з порушеннями технологій будівництва, підробленням документів, печаток та штампів, неправомірною вигодою.

Допит є одним із найважливіших елементів комплексу першочергових слідчих (розшукових) та оперативно-розшукових заходів, які проводяться на початковому етапі розслідування будь-якого злочину, у тому числі й розкрадань грошових коштів та матеріальних цінностей у сфері будівництва. З точки зору закону, це регламентований кримінально-процесуальними нормами процес спілкування між особами, які беруть участь у розслідуванні, спрямований на одержання інформації про відомі допитуваному факти, що мають значення для встановлення істини у кримінальному провадженні [1, с. 73]. Процесуальний ж порядок організації та проведення допиту на стадії досудового розслідування закріплено у ст. 65, 95-97, 133, 223-226, 232, 256 КПК.

Однак тактика допиту під час розслідування розкрадань у сфері будівництва має свої особливості, що зумовлені специфікою даної категорії злочинів. Вони полягають у наявності службового і матеріально відповідального становища

допитуваних осіб. При допитах, що проводяться у зв'язку з притягненням особи як обвинуваченого, і допитах інших осіб у справах про розкрадання характерно пред'явлення їм документів з метою з'ясування даних, що зафіксовані в них. Поєднання запитань до допитуваного з використанням документів дозволяє встановити епізоди розкрадання, способи їх підготовки, вчинення і приховування, причетність певних осіб до даного злочину, розмір матеріальних збитків, завданих розкраданням. Результати такого допиту часто сприяють встановленню важливих обставин, які інколи вимагають перевірки іншими процесуальними та організаційними діями [2].

Вивчення слідчої та судової практики дає можливість дійти висновку, що допит матеріально відповідальної особи у справі про розкрадання в сфері будівництва є першочерговою слідчою (розшуковою) дією. Під час його проведення головним завданням слідчого є з'ясування позиції допитуваного з ключових питань кримінального провадження.

Показання свідків, які визнали себе винними у розкраданні в сфері будівництва, повинні ретельно перевірятися аналізом документів, допитом інших осіб, призначенням та проведенням судових експертиз та іншими необхідними слідчими (розшуковими) діями.

Свідками розкрадань у сфері будівництва можуть бути:

- 1) особи, які виконують будівельні роботи;
- 2) охоронці будівельних об'єктів;
- 3) замовники будівельних послуг;
- 4) особи, які одержують підряд на виконання будівельних робіт;
- 5) керівники будівельних організацій, чи їх окремих підрозділів, а також заступники цих керівників;
- 6) бухгалтери;
- 7) працівники контролюючих органів;
- 8) особи, які реалізували будівельні матеріали та інше майно, яким незаконно заволоділи у сфері будівництва шляхом розкрадань;
- 9) родичі, знайомі, сусіди обвинувачених.

Окрім питань з фактичних обставин справи у свідків з'ясовуються: стосунки між ними та обвинуваченими; наявність у їх розпорядженні документів, неофіційних записів, що підтверджують показання; чи відомі їм інші факти незаконних дій а також особи, які можуть підтвердити правильність показань [2].

Тому до питання проведення допиту під час розслідування злочинів у сфері будівництва, а особливо під час розслідування розкрадань у зазначеній сфері потрібно відноситись надзвичайно уважно, враховуючи усі особливості вчиненого злочину. Окрім того з метою отримання необхідної інформації, слідчий повинен опрацювати усі наявні матеріали кримінального провадження, проаналізувати ситуацію та побудувати допит таким чином, щоб отриманий результат можна було використати з максимально можливим корисним коефіцієнтом під час подальшого розслідування кримінального правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Шепітько В. Ю. Криміналістика. Енциклопедичний словник (українсько-російський і російсько-український) / В. Ю. Шепітько ; за ред. В. Я. Тація. - Харків : Право, 2001. - 560 с.

2. Особливості тактики проведення окремих слідчих дій. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://www.e-readmg.club/chapter.php/1001853/166/Shepitka_-Kriminalistika.html